

Tilbage melding på tilsynsbesøg 2025

Dagtilbud: Den kommunale dagpleje (legestuerne)

Dato for observation: Maj/juni 2025

Dato for tilsynssamtalen:

- Løbende tilbage meldinger til dagplejelederne ift. de enkelte dagplejegrupper
- Fælles tilbage melding 09.09.2025 til ledelsen

Pædagogisk konsulent: Winnie Breilev

Dette er en fælles tilsynsrapport for Køge kommunes kommunale dagpleje.

Rapporten bygger på observationer i udvalgte legestuegrupper, samt en fælles opsamling på dagplejeledernes tilsyn i alle dagplejehjem. Alle dagplejeområder har fået en individuel tilbage melding efter observationerne i legestuerne. Derudover har der været et fælles møde for alle dagplejeledere og områdeleder.

På observationstidspunktet var legestuerne inddelt på denne måde:

- Ejby
- Borup
- Bjæverskov
- Køge/Hastrup
- Herfølge
- Vemmedrup/Lellinge
- Kirstinedal

Dagplejelederne fører tilsyn med kvaliteten af læringsmiljøet i de enkelte dagplejeres hjem.

[Tilsyn i dagtilbud, dagpleje og private pasningsordninger | Køge Kommune \(koege.dk\)](#)

Lovgivning

Ifølge Dagtilbudsloven skal Kommunalbestyrelsen føre tilsyn med indholdet i dagtilbud, og den måde opgaverne udføres på. Dagtilbud er en samlet betegnelse for daginstitutioner og dagpleje til børn i alderen fra 0 år og til skolestart. Tilsynet indgår som en del af kommunalbestyrelsens overordnede ansvar for kvalitetsudvikling inden for dagtilbudslovens rammer.

Kommunalbestyrelsen har ansvar for at:

- *Dagtilbuddet styrker børns trivsel, udvikling og læring*
- *Dagtilbuddet varetager opgaverne på faglig og økonomisk forsvarlig måde*
- *Forebygge og gribe ind så eventuelle problemer ikke udvikler sig*
- *Borgerne får den service, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger og retningslinjer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.*

De generelle tilsynsbestemmelser fastslår, at tilsynet skal omfatte både den indholdsmæssige del af dagtilbuddets arbejde, og den måde hvorpå dagtilbuddet løser sine opgaver. Dermed

KØGE KOMMUNE

indeholder det pædagogiske tilsyn både en pædagogisk udviklingsopgave, en kontrolopgave samt en dokumentationsopgave.

I praksis udføres tilsynet af en pædagogisk konsulent.

Tilsynsrapporten sammenfatter:

- *Observationerne fra pædagogisk praksis i hverdagen som den pædagogiske konsulent har gjort under uanmeldte besøg i udvalgte legestuer*
- *Emner fra den efterfølgende samtale med leder/områdeleder*
- *Opfølgning på dagplejens arbejde med opmærksomhedspunkterne fra det seneste tilsyn.*
- *Dagplejeledernes beskrivelse af arbejdet med et af fokuspunkterne i deres egne tilsyn hos alle dagplejere – måltidspædagogik.*

Konklusion på tilsynsbesøget

Den kommunale dagpleje lever op til intentionerne i dagtilbudsloven, den pædagogiske læreplan samt Køge Kommunes politikker. Dermed giver tilsynet ikke anledning til opfølgende eller skærpet tilsyn.

For yderligere at styrke den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddet peger tilsynet og tilsynssamtalen på, at der med fordel kan arbejdes videre med udvalgte opmærksomhedspunkter.

Fremadrettede opmærksomhedspunkter i udviklingen af den pædagogiske kvalitet

På baggrund af drøftelserne i tilsynssamtalen kan der med fordel være fokus på følgende opmærksomhedspunkter i den kommende periode:

- **Mødeøjeblikke, mimik og sensitiv tilgang**
 - At dagplejerne har opmærksomhed på positiv og imødekommende mimik og kropssprog.
 - At dagplejerne er sensitive i kontakten med børnene, og f.eks. husker at afstemmer med børnene inden fysisk kontakt, bl.a. ved hjælp med hagesmæk, pudse næse, flytte stol mm. – "Kontakt før handling"
- **Fortsat arbejde med børnefællesskaber**
 - At dagplejerne i højere grad er opmærksomme på at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og hjælpe børnene med at lege sammen, så også de børn, der er passive eller har svært ved at komme ind i legene, oplever at være en del af fællesskabet.
 - At dagplejerne oftere sætter fælles lege i gang, så børnene oplever at være en del af et fællesskab.
- **Bevidst og reflekteret lege/læringsmiljø**
 - At dagplejerne i højere grad tilrettelægger lege/læringsmiljøet ud fra bevidste og reflekterede valg, med øje for børnegruppens behov og udvikling.

Opmærksomhedspunkter fra sidste tilsyn (2023):

- **Leg, aktiviteter og deltagelsesmuligheder**
 - At dagplejerne i højere grad er deltagende og vedholdende i lege sammen med børnene.
 - At dagplejerne oftere hjælper/guider børnene ind i legefællesskaber og skaber deltagelsesmuligheder på tværs af dagplejegrupperne i legestuen
- **Relationer og samspil**
 - At dagplejerne i højere grad opsøger børnene og tager ansvar for relationen.
 - At dagplejerne i højere grad er bevidste om positiv mimik og hvordan der udvises glæde og begejstring
 - At dagplejerne fortsat arbejder med at være bevidste om at rumme og italesætte børnenes følelser
- **Læringsmiljø**
 - At læringsmiljøet i legestuen bliver tilrettelagt ud fra bevidste valg i forhold til børnenes behov og udvikling og med et børneperspektiv for øje.
 - At arbejde med en forståelse af, at dagplejernes tilgang til børnene og måden at være sammen på, også er børnenes læringsmiljø.

Sammenfatning på observationer og tilsynssamtale samt opfølgning på opmærksomhedspunkter fra tilsyn i 2023

I dagligdagen arbejder dagplejerne hovedsageligt individuelt i egne hjem med en lille børnegruppe. I legestuerne mødes 2-5 dagplejere i hele eller halve dage i fælles lokaler og som udgangspunkt, med en fælles plan for dagen. Den daglige struktur og organisering i de enkelte dagplejehjem, er en stærk kultur, som på nogen måder udfordres når børn og dagplejere samles i legestuen. Dette sås bl.a. ved dagplejernes forskellige tilgange og indsatser. Sammenfatningen er derfor et udtryk for de observationer der er gennemgående i alle legestuer. Der er enkelte fravigelser, som af hensyn til GDPR ikke uddybes i rapporten, men som er gennemgået med de enkelte dagplejeledere.

På baggrund af observationerne og sparringssamtalerne kan følgende sammenfattes om dagtilbuddet/dagplejen:

Siden sidste tilsyn i legestuerne viser observationerne, at dagplejerne nu i større grad er tæt på børnene i deres lege, og følger børnenes legeudspil. Dagplejerne har mere fokus på at fastholde og udvikle legene, og deltager også i længere tid i lege med børnene.

Observationerne viste en stor variation i, hvordan aktiviteterne i legestuerne opstod, og i hvor høj grad de var spontane, børneinitierede eller planlagte. I enkelte tilfælde var der planlagt en fælles aktivitet, i de øvrige legestuer drøftede dagplejerne udelukkende, hvorvidt børnene skulle lege inde eller ude. Beslutningen fremstod ikke som et bevidst valg med udgangspunkt i børnenes behov. Der opstod dog flere spontane lege i løbet af formiddagen, som tog udgangspunkt i børnenes signaler og initiativer. F.eks. pegede børnene på bolde eller puder, hvilket blev omsat til motoriske lege, som børnene hurtigt tilsluttede sig. Eksempler på

KØGE KOMMUNE

planlagte aktiviteter var bl.a. en samling, hvor indhold og struktur var genkendeligt for børnene og hvor dagplejerne deltog aktivt og engageret. Et andet eksempel var en tegneaktivitet, som var planlagt i forbindelse med en kommende fælles dagplejedag. Samlet set viser observationerne, at aktiviteterne i legestuerne oftest byder på spontane børneinitierede lege, som ikke på forhånd er planlagt ud fra et pædagogisk formål.

Under observationerne legede alle børn. Hovedparten af børnene indgik i fællesskaber med andre børn. Dog var der variation i, hvor meget fokus der blev lagt på at understøtte børnenes deltagelsesmuligheder. I flere legestuer blev det tydeligt, at et eller flere af børnene, i kortere eller længere tid, stod udenfor børnefællesskabet uden at blive hjulpet ind i legen. Dette peger på et udviklingspunkt, hvor dagplejerne med fordel kan være mere bevidste om at understøtte alle børns adgang til fællesskabet, blandt andet gennem sproglig guidning, lege og brug af legetøj.

Der blev dog også observeret situationer, hvor dagplejerne aktivt italesatte børns deltagelse og synliggjorde de initiativer, børnene tog for at komme ind i en leg. I disse tilfælde støttede dagplejerne de børn, der stod udenfor, ved at give anvisninger på, hvordan de kunne blive en del af legen. De var opmærksomme på signaler, fx når et barn pegede ned mod andre børn, der legede, hvorefter dagplejeren kunne hjælpe med at oversætte signalet: "Ja, de leger med biler – vil du være med?"

Observationerne peger på, at det er personafhængigt, hvorvidt dagplejerne understøtter børnenes deltagelsesmuligheder gennem guidning, opmærksomhed på signaler og synliggørelse af initiativer. Samtidig er der stor variation i praksis, da enkelte børn i perioder står udenfor fællesskabet, uden hjælp til at komme ind. Der er derfor et potentiale for at styrke en mere systematisk opmærksomhed på at inkludere alle børn, så ingen overlades til sig selv uden støtte til at finde vej ind i fællesskabet.

Børnene viser generelt tegn på tryk ved dagplejerne og bruger dem aktivt til at afstemme følelser med. Det ses bl.a. ved øjenkontakt eller når børnene søger dagplejernes blik eller reaktion på en handling. I de situationer er der en variation i, hvordan børnene bliver mødt. I nogle situationer mødes de med smil og positiv mimik, mens der i andre tilfælde er en mere passiv mimik og færre smil. Det kan med fordel styrkes, at dagplejerne er bevidste om deres eget udtryk og tilstedeværelse, så børnene konsekvent mødes af tydelig, situationsbestemt mimik og positivt kropssprog.

Dagplejerne er generelt gode til at sætte ord på handlinger sammen med børnene. Der kan dog stadig være en opmærksomhed på at italesætte og afstemme endnu mere i mange hverdagssituationer. Det sås f.eks. i situationer hvor et barn blev løftet op i en højstol, trukket ærmer op, tørret næse eller skulle have strømper på. Handlingerne foregik hen over hovedet på barnet, og ikke som en del af en dialog, hvor barnet inddrages og får mulighed for at afstemme sine reaktioner. Dagplejerne er bekendt med begrebet "kontakt før handling", hvilket giver god mening stadig at arbejde med.

Dagplejerne ser og reagerer ofte på børnenes signaler, både når de ændrer ansigtsudtryk, peger eller trækker sig væk fra gruppen. Der er dog forskel på, hvor hurtigt og konsekvent signalerne registreres og omsættes til handling.

I forhold til børnenes følelser er dagplejerne gode til at rumme og trøste, både når et barn er utrygt, træt, falder eller kommer i konflikt. Samtidig bruges der til tider formuleringer som ikke giver barnets følelse værdi fx "nu er det heller ikke så slemt", hvilket kan risikere at forstærke børnenes frustration, fremfor at støtte dem i at forstå og håndtere deres følelser.

Det kan derfor være en fordel at arbejde mere bevidst med at sætte ord på følelserne sammen med børnene, og 'være' sammen med børnene i følelsen.

Dagplejerne er i højere grad blevet opmærksomme på, hvor stor en del af læringsmiljøet de spiller. Tilgangen til børnene, måden at tale med og om børnene på, og måden at være sammen på har stor betydning for børnenes trivsel. Dagplejelederne fortalte under tilsynssamtalen, at det er et emne som gruppen har arbejdet en del med og sammen med arbejdet omkring det nye børnesyn, er det noget der fylder meget i dagplejegruppen. Dagplejelederne guider og vejleder i hverdagen, så lege/læringsmiljøet i højere grad bliver justeret efter børnegruppernes behov, og at der bliver truffet bevidste pædagogiske valg.

Det sidste stykke tid har den samlede dagplejen, arbejdet med deres måltidspædagogik. Dagplejen har arbejdet med emnet på en fælles pædagogisk dag, og efterfølgende har den tilknyttede udviklingspædagog arbejdet med individuel videofeedback med alle dagplejere. Hver dagplejer har i den forbindelse individuelle fokusområder og ledere og udviklingspædagog følger løbende op.

Måltidspædagogik i dagplejen - Dagplejeledernes beskrivelse på baggrund af egne tilsyn, sommeren 2025:

Vores ønske med at sætte fokus på måltidspædagogik i dagplejen var, at skabe en større bevidsthed hos dagplejerne om, at tænke måltidet ind som en pædagogisk aktivitet og at de blev mere bevidst om deres rolle under måltidet.

Måltidet er en fast daglig aktivitet, uanset om: der er nystartede børn, børn der har brug for lidt mere støtte, børn der sidder uroligt, om der er 5 børn osv.

Vi ønsker at skabe større opmærksomhed på nedenstående 9 temaer, som vi finder væsentlige under måltidet. som f.eks. at: dagplejeren følger børnenes initiativer, tillade leg under måltidet og styrke børnefællesskabet. De 9 temaer har vi kaldt **Måltidsblomsten**.

Direkte adspurgt svare flere af dagplejerne, at de selv synes de har et godt fokus på måltidet i det daglige og at de kommer godt omkring temaerne i måltidsblomsten, om end nogle temaer er nemmere end andre.

Alle er enige i at den pædagogiske dag i efteråret 2024 var god og inspirerende. Vi oplever på vores tilsyn, at mange af dagplejere har taget ny læring/viden til sig og reflekterer over deres egen handlinger. Der er dog også fortsat en del dagplejere som står meget ved deres gamle handlinger/synsninger og tager lidt for let på ny læring/viden og dermed ikke ændre på deres måltid.

KØGE KOMMUNE

Flere siger selv og det oplever vi også på tilsynene, at det kan stadig være svært at få, det legede element ind i måltidet, idet flere ser det at lege med maden som noget "forbudt" og griseri, fremfor at se det som at barnet sanser sin mad og at det er naturligt for barnet at røre ved og undersøge maden. Så her er der stadig plads til udvikling og til en større forståelse af hvad leg under måltidet betyder. Vi ser flere små positive ændringer f.eks. bruges der flere små kander og klare glas, så børnene selv kan/må hælde op; flere børn bliver spurgt om hvilken mad de ønsker og stemningen er ikke så stiv omkring bordet, som tidligere.

Det opleves at flere er blevet mere opmærksomme på eget sprogbrug og kropssprog under måltidet, samt opmærksomme på egne regler/værdier som en hindring for det gode måltid, som f.eks. at rækkefølgen på hvad børnene spiser ikke har en betydning, at børnene selv får lov til at bestemme mere hvad de vil spise og have på rugbrødet.

Det at blive filmet opleves af flere som grænseoverskridende, men heldigvis også som en lærende proces. En dagplejer siger; "det har givet mig en helt anden forståelse og nu kan jeg jo godt se at video kan være et godt redskab i forhold til at ændre på min praksis. Under min film, blev jeg f.eks. opmærksom på hvordan børnene sad i forhold til mig og hinanden og at det havde en stor betydning for fællesskabet, at jeg ændrer på det".

Vi oplever at nogle dagplejere selv er begyndt at bruge det at filme deres praksis.

På vores tilsyn har vi oplevet stor variation i forhold til hvordan maden serveres:

- Nogle smører maden på forhånd
- Nogle smører maden imens de er i dialog med børnene
- Nogle lader maden blive smurt af barnet (de ældste dagplejebørn), hvor dagplejeren blot har den støttende funktion.

Vi oplever fordele og ulemper ved alle 3 løsninger og hovedfokus vil fremadrettet være, at øge dagplejernes opmærksomhed på børnenes perspektiv, initiativer og medinddragelse.

At måltidet er en pædagogisk aktivitet, opleves som udfordrende for dagplejerne når de f.eks. har nye børn, gæstebørn, er i legestue mm., så ryger pædagogikken lidt i baggrunden og måltidet bliver mere automatiseret og dagplejerne falder tilbage i vante mønstre.

I disse situationer opleves det oftere, at dagplejerne taler/handler ud fra deres eget (private) perspektiv, deres egen lyst og overskud bliver styrende og børnegruppens perspektiv, samt de pædagogiske overvejelser falder hurtigere i baggrunden.

Flere dagplejere, italesætter det er svært at tænke pædagogik ind i måltidet når de har nye børn eller andet der ændrer i deres hverdag. Det kan udefra opleves som at dagplejerne tænker pædagogik under måltidet som noget stort og meget omvæltende i deres hverdag, de tænker i begrænsninger, fremfor at tænke i hvad der så kan lade sig gøre.

Omvendt oplever vi også flere er blevet gode til at justere forventningerne i forhold til den aktuelle børnegruppe og deres dagsform. F.eks. hvis der kun er helt små børn, så skal der nok ikke være smør selv hver dag, eller hvordan kan man så tænke smør selv ind på en enklere måde.

Der sker hele tiden små skridt, men fremadrettet bør der stadig være et stort fokus på at tænke i, hvordan der skabes et godt pædagogisk måltid uanset dagsform, børnegruppe osv.